

วัฒนธรรมของการใช้ภาษา

The Cultures of Language Usage

บุญเลิศ วงศ์พธม*

บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษนอกเหนือจากความคล่อง ว่องไว และความถูกต้องในการใช้ภาษาแล้ว สิ่งที่ควรคำนึงถึงเป็นลำดับถัดมาคือความสละสลวยในการใช้ภาษา กาลเทศะ บุคคล ตลอดจนวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ความสละสลวยในการใช้ถ้อยคำ หากไม่เข้าใจใน วัฒนธรรมของกันและกัน ก็จะทำให้การสื่อสารไม่บรรลุผล ไม่ราบรื่น เราควรศึกษาทำความเข้าใจให้ละเอียดก่อนที่จะใช้ถ้อยคำใด ๆ หรือใคร่ครวญให้รอบคอบ เลือกสรรถ้อยคำที่เหมาะสมกับสภาวะการณ์นั้น ๆ พิจารณาให้ถ่องแท้เสียก่อนว่าผู้รับสารเป็นใคร พูดที่ไหน สภาวะแวดล้อมเป็นเช่นไร แต่อย่างไรก็ตาม จุดมุ่งหวังในการศึกษาภาษาอังกฤษก็เพื่อจะได้เข้าใจในวัฒนธรรมของบุคคลในสังคมนั้น ๆ ให้รู้เท่าทันในความเชื่อและความคิดของกันและกันเพราะภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอด ความเชื่อ ความคิดและวัฒนธรรม ของหมู่ชนชาติต่าง ๆ มิใช่ที่จะเป็นการเทอตามสมัยนิยม เราเรียนเพื่อรู้ แล้วเลือกสรรเอาเฉพาะวัฒนธรรมที่ดีงามและเหมาะสมกับประเพณีอันดีงามของคนไทย อันไหนไม่เหมาะสมกับนิสัยของคนไทย เราก็ควรประยุกต์สักเล็กน้อยให้สามารถเข้ากันได้ เพื่อเป็นการรอบประสพการณ์ของเราต่อไป ถ้าไม่สามารถทำได้เราพยายามแล้ว ก็ไม่ควรนำมาใช้ พึงเข้าใจว่าเรื่องดังกล่าวเป็นความต่างที่สังคมไทยเราปรับไม่ได้ ก็ควรล้มเลิกเสีย มิใช่ที่จะรับทุกเรื่องไป

Abstract

The main goal of English studying is to emphasize not only on the fluency and the accuracy in the language usage, but also the beauty of sentence or the suitability (cultures or manners) in English usage. If we don't know the culture of each other, we will fail in communication. We, therefore, ought to learn how to use words correctly and their culture as well. But don't forget to think carefully before speaking. Otherwise, the misunderstanding will occur. Besides, our objective in learning English is to know about the belief, idea, and civilization of those people in each society via the language usage. However, we should not follow every western culture without a good consideration, but we should accept only the behavior which is suitable for Thai lifestyle. If we consider it's not good enough for Thai society, we can abandon it. On the other hand, if it is very useful for our way of life, we can adopt and make use of it.

* อาจารย์ประจำ ภาควิชาภาษาและการสื่อสาร ศูนย์วิชาการศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีปทุม

บทนำ

สังคมแต่ละแห่งต่างก็มีกรอบ แนวทางการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมที่แตกต่างกันไป ตามลักษณะภูมิอากาศ ประวัติศาสตร์ ตลอดจนกฎเกณฑ์ของแต่ละสังคมที่ได้กำหนดขึ้นเป็นแนวทางในการปฏิบัติร่วมกัน เป็นข้อตกลงร่วมกัน เพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข จากนั้นจึงเกิดการถ่ายทอดบอกเล่าต่อ ๆ กันไปจากรุ่นสู่รุ่น มีการเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับยุคสมัย อันไหนดีอยู่แล้ว สังคมให้การยอมรับก็จะถ่ายทอดสืบต่อไป แต่ถ้าอันไหนไม่ดี ไม่เหมาะสมกับยุคสมัยก็จะถูกกลืนหายไป กับกาลเวลา ถูกฝังไปกับซากปรักหักพังกลายเป็นร่องรอยอารยธรรม สืบต่อไปสิ่งเหล่านี้เราเรียกว่า วัฒนธรรม

หรือจะพูดให้ชัดเข้าอีกทีก็คือว่า แต่ละชาติ แต่ละภาษาต่างก็มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไป ยกตัวอย่างเช่น วัฒนธรรมของการทักทาย ตามสาระทุกข์สุขดิบกันไปในขณะที่พบเจอกันของแต่ละประเทศ ก็มีรูปแบบการทักทายที่แตกต่างกันออกไป เช่น

- คนไทย : ไปไหนมา?
- คนจีน : กินข้าวหรือยัง?
(ลื้อ เจียะ บิ่งอาบ้วย)
- ชาวฝรั่ง : สบายดีหรือ? (How are you?)

คำกล่าวเหล่านี้ เป็นตัวสะท้อนถึงอุปนิสัยใจคอของคนในชาตินั้นๆ หรือเป็นเพราะสภาวะแวดล้อมของประเทศเหล่านั้น เป็นตัวกำหนดให้พูดเช่นนั้น อย่างเช่น คนไทยชอบถามกันด้วยคำถามนี้ (ไปไหนมา) เป็นเพราะธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมไทยอยู่ภายใต้สังคมแห่งความเอื้ออาทรต่อกัน โดยมีพื้นฐานมาจากหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนาที่สอนให้เราทุกคนเป็น

เพื่อนร่วมเกิดแก่เจ็บตายด้วยกัน ทุกคนในประเทศไทย มีความรู้สึกว่าเป็นพี่น้องกัน ดังนั้นจึงมีความห่วงหาอาทรเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน สังคมชนบทเป็นตัวสะท้อนคำกล่าวนี้ได้ดี กล่าวคือ ถ้าคุณเดินทางไปยังต่างจังหวัดในหมู่บ้านต่าง ๆ จะรู้จักกันแทบทุกคน ครัวเรือนเสมือนเป็นครอบครัวใหญ่และมีวัฒนธรรมช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ในขณะที่คนจีนเป็นชาติที่เก่งในการทำมาหากิน เหมือนดั่งคำโบราณภาษิตที่คนเผ่าคนแก่สอนเป็นคติเตือนใจเสมอมาว่า "หญ้ากล้วยเจ๊ก เหล็กกล้วยฝรั่ง สดางกล้วยไทย" เพราะเหตุที่ว่าคนจีนเป็นคนขยันขันแข็งในการทำมาหากิน ส่วนกรณีสุดท้ายที่ชาวฝรั่งนิยมทักทายกันด้วยคำว่า สบายดีไหม? สาเหตุอาจเป็นเพราะประเทศเขาต้องตื่นตัวตลอดเวลา ธรรมชาติไม่เอื้ออำนวยต้องคิดต่อสู้ เพื่อเอาชนะธรรมชาติอยู่ร่ำไป สรุปก็คือว่ามีกรอบแห่งความรู้สึกเหมือนกัน (ทักทาย) แต่วิธีการแสดงออกอาจแตกต่างกัน

ด้วยเหตุนี้ การเข้าใจในวัฒนธรรมของสังคมนั้นเป็นสิ่งที่เราจะต้องทำการศึกษาอย่างเร่งด่วนเพราะวัฒนธรรมก็คือ วิถีชีวิตของผู้คนในสังคมนั้น ๆ เป็นแบบอย่างบรรทัดฐานเดียวกันที่สมาชิกในกลุ่มสังคมนั้น รับรู้ เข้าใจและตกลงยอมรับเป็นข้อปฏิบัติร่วมกัน เป็นลักษณะการดำรงชีวิตที่ทำให้กลุ่มสังคมนั้นแตกต่างจากกลุ่มสังคมนอื่น ๆ วัฒนธรรมเป็นวิถีของเผ่าพันธุ์ มีไว้เพื่อจรรโลงองค์รวมที่บุคคลถือสังกัด ไม่ว่าจะเราชาติหรือชุมชนท้องถิ่นก็ตาม แต่วัฒนธรรมของมนุษย์ก็ไม่จำเป็นต้องเหมือนกันหมดทุกแห่ง และสามารถแตกอัตลักษณ์ลงมาได้ถึงขั้นปัจเจกบุคคล เพียงแต่ว่าจุดเชื่อมร้อยนั้น ยังจำเป็นจะต้องมี² เพราะฉะนั้น

¹ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, วัฒนธรรมไทยในกระแสวัฒนธรรมโลก (กรุงเทพฯ, วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช ปีที่ 14 ฉบับวันที่ 2 พ.ค.- ส.ค. 2544) หน้า 5.

² เสกสรรค์ ประเสริฐกุล, กระทรวงวัฒนธรรมและลัทธิมือพาไป, มติชนรายวัน 23 ก.พ. 2545 หน้า 13.

หากไม่เข้าใจกันเสียแล้วจะไปคนละทิศ

หากออกจากสนับเดินทางต่อไปนั้นเขาจะยกคนไทย เรากการกักมือที่นั้น ในวัฒนธรรมดังกล่าวทำไมแสดงการกวีในความหมกให้พ้น" หากทงายมือแล้วเป็นต้นๆ

แตกต่างกันของแต่ละช

กฎ กติกา

หรือสืบต่อกันม

สื่อถึงสกุล

จากความหมก

ต้องให้คว

ในการใช้

ศัพท์คำนี้

ดีหรือเปล

เราควรค

กติกาก

เปรียบได้

ให้ความ

ถูกต้อง

หากไม่เข้าใจในวัฒนธรรมในการใช้ภาษาของกันและกันเสียแล้ว สารพัดปัญหาย่อมเกิดขึ้น อาจตีความกันไปคนละทิศ เข้าใจผิดไปคนละทาง

หากสังเกตชาวฝรั่งกับชาวไทยในขณะที่ได้เดินออกจากสนามบินตอนเมืองประมงจะเรียกแท็กซี่ที่เดินทางไป เพื่อไปพักที่โรงแรมนั้น ขณะเรียกแท็กซี่นั้นเขาจะยกมือสูงเพื่อโบกเรียกแท็กซี่แต่ในขณะที่คนไทย เรากลับกวักมือเรียกต่ำลง หรือแม้แต่ทำการกวักมือเรียกที่ต่างกัน หากคนไทยเรากล่าวว่ามือเรียกนั้น ในวัฒนธรรมตะวันตกของเขาเหมือนลักษณะดังกล่าวทำโบกมือไล่มากกว่า กล่าวคือคนไทย หากแสดงการกวักมือ หมายถึง เราสั่งเขาว่า "มานี่" แต่ในความหมายของฝรั่งหมายความว่าโบกมือไล่ "ไปให้พ้น" หากฝรั่งประสงค์จะเรียกให้คนนั้นมานี่ เขาจะหงายมือแล้วกระดิกแค่นั้นชี้นิ้วเดียวเข้าหาตัว เท่านั้น เป็นต้นฯ บทความนี้จะได้ชี้ให้เห็นถึงวัฒนธรรมที่แตกต่างกันทั้งในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมทั่ว ๆ ไปของแต่ละชาติ หากไม่เข้าใจในวัฒนธรรมของกันและกันแล้ว ก็จะก่อให้เกิดปัญหาตามมามากมาย

กฎ กติกา และ มารยาท

หลายคนคงเคยได้ยินสุภาษิตที่สอนลูกหลานสืบต่อกันมาว่า "สำเนียงส่อภาษา กริยาบอกชาติ มารยาท ส่อถึงสกุล" นั่นก็หมายความว่า ภาษานั้น นอกเหนือจากความถูกต้องตามหลักภาษา (ไวยากรณ์) และความหมายที่ชัดเจน (ศัพท์ สำนวน) แล้ว สิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญเป็นลำดับต่อมาคือ ความเหมาะสมในการใช้ภาษา เมื่อไหว้ควรพูดคำนี้ บุคคลนั้นจะใช้ศัพท์คำนี้เหมาะสมหรือไม่สถานการณ์นี้ใช้ประโยคนี้ดีหรือเปล่า เป็นต้นฯ กาละ เทศะ บุคคลคือสิ่งที่เราควรคำนึงถึง หากจะเปรียบไวยากรณ์เป็นดั่ง กฎ กติกา ในการใช้ภาษา วัฒนธรรมของการใช้ภาษา ก็เปรียบได้ดั่งมารยาทในการพูด ไวยากรณ์เป็นตัวช่วยให้ความคิดของเราถ่ายทอดออกมาอย่างเป็นระบบ ถูกต้อง ชัดเจน สวยงาม ในขณะที่ศัพท์และสำนวน

เป็นตัวปรุงรสเพิ่มความชัดเจนของเนื้อหา วัฒนธรรมช่วยให้การสนทนาไม่สะดุด ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันและเข้าถึงอารมณ์ของการถ่ายทอดภาษามากยิ่งขึ้น

หากจะเปรียบเทียบให้เห็นง่าย ๆ ก็เหมือนการแข่งขันฟุตบอลที่ทุกคนจะต้องรับรู้ เคารพในกฎ กติกาการแข่งขัน แต่นอกเหนือจากกฎกติกาแล้ว สิ่งที่น่ากลัวที่ทุกคนจะต้องคำนึงถึงอีกสิ่งหนึ่งก็คือ มารยาทในการแข่งขัน ยกตัวอย่างเช่น Michael Owen โดนคู่แข่งเสียปล้มลง ผู้ร่วมทีมก็เลยเตะบอลออก กรรมการยุติการแข่งขันชั่วคราว แต่พอ Owen กลับเข้าสู่สนามแข่งขันได้ ทีมคู่แข่งก็ต้องทรมอบอลคืนให้เป็นการแสดงสปิริต ความมีน้ำใจ การใช้ภาษาก็เป็นเช่นเดียวกัน กล่าวคือ กฎกติกาของเกมส์ เปรียบเป็นดั่งไวยากรณ์ ซึ่งยึดเอาความถูกต้องตามหลักภาษาเป็นสำคัญที่ผู้ใช้ภาษาจะต้องยึดถือเป็นแบบแผนเพื่อปฏิบัติให้ถูกต้องแต่มารยาทในการแข่งขันก็เปรียบได้ดั่งวัฒนธรรมของการใช้ภาษาเป็นการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับสถานะ กาละ เทศะ บุคคล

ดังนั้นการ มีเพียงแค่กฎกติกาอย่างเดียวย่อมไม่เป็นการเพียงพอ ที่จะทำให้เกมส์การแข่งขันดำเนินต่อไปได้โดยไม่ติดขัด เราควรมีมารยาท มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย ซึ่งสิ่งเหล่านี้แหละคือ วัฒนธรรม

วัฒนธรรม อาจเกิดจากการสังเกตเอาเองหรืออาจเกิดขึ้นได้เพราะการเรียนรู้ สะสม ศึกษาจากสังคมรอบข้าง ตัววัฒนธรรม ทำให้การสนทนาไม่สะดุดเพราะต่างคน ต่างก็เข้าใจกันและกัน มีกฎกติกาเป็นหลักยึดเป็นกรอบ เป็นแบบแผน เป็นข้อตกลงที่กำหนดขึ้น เพื่อให้เราปฏิบัติร่วมกัน

แต่อย่างไรก็ตาม อาจเกิดคำถามตามมาอีกว่า แล้วภาษาเป็นวัฒนธรรมหรือไม่ คำตอบก็คือ ภาษาเป็นวัฒนธรรมชนิดหนึ่ง เพราะภาษาย่อมเกิดจากการเรียนรู้ มีการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นมีการเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับยุคสมัยและที่สำคัญ ภาษาเป็นเครื่องมือ

สำหรับสื่อสารทำความเข้าใจกันในกลุ่มชน³ กลุ่มชนเป็นตัวกำหนดภาษาและกลุ่มชน นั้นแหละเป็นตัวการสำคัญที่จะทำให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลง อาจเปลี่ยนแปลงไปเพราะได้รับการถ่ายทอดแบบผิด ๆ หรือเป็นเพราะเจตนาจะให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับกาลสมัย ก็ได้ อย่างเช่นในภาษาไทยว่า สัปดาห์ เมื่อต้องพูดในที่ชุมชน เขาก็จะออกเสียงว่า สับ-ดา, รส-นิยม แต่เมื่ออยู่กับบุคคลที่คุ้นเคยไม่ต้องระมัดระวังการพูดจามากนัก เขาก็จะพูดว่าสับ-ปะ-ดา, รด-สะ-นิ-ยม นอกจากนั้น วัฒนธรรมยังช่วยให้ภาษามีระดับที่ แตกต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น ในภาษาไทยที่ใช้กับพระใช้กับบุคคลที่มีสถานภาพต่างกัน สังคม จึงได้กำหนดภาษาในระดับต่าง ๆ มาใช้ให้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานภาพของผู้พูดและผู้ฟัง

นอกจากนี้ ทุกภาษาย่อมมีโครงสร้าง และลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองเสมอ ยกตัวอย่างเช่น ภาษาอังกฤษ ไทย ฯลฯ มีรูปลักษณะของการเรียงคำ (Word order) เป็นแบบ ประธาน + กริยา + กรรม (Subject+ Verb+ Object) แต่ยังมีอีกหลายภาษาที่รูปลักษณะของการเรียงคำแตกต่างไปจากระบบข้างต้น กล่าวคือ เป็นแบบ ประธาน + กรรม + กริยา (Subject + Object + Verb) เอากริยาวางไว้ท้ายประโยค เป็นตัวกำกับหรือกำหนดทิศทางของประโยค มีปรากฏให้เห็นในภาษา บาลี สันสกฤต เช่น

พุทธ	สรณ	คจฺจามิ
S	O	V
(ฉันเข้าถึง พระพุทธเจ้าว่าเป็นที่พึ่ง)		
นิสิตา	ปณฺณ	สิทฺถนฺติ
S	O	V
(นิสิตนักศึกษาพากันเรียนหนังสือ)		

เราจะเห็นได้ว่าแต่ละภาษามีโครงสร้างเฉพาะตัวของมันเอง ไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างทางเสียงหรือโครงสร้างทางไวยากรณ์ หรือความสัมพันธ์ของรูปคำในประโยคก็ตาม

ภาษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรม

ภาษาจะแยกออกจากวัฒนธรรมไม่ได้เพราะภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมของชนแต่ละกลุ่ม และเป็นวิธีหลักที่คนในกลุ่มนั้น ๆ ใช้สื่อความหมายระหว่างกัน ดังนั้นภาษาจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งของวัฒนธรรม และเป็นเครือข่ายกลางในการถ่ายทอดวัฒนธรรม และรวบรวมองค์ประกอบอื่นของสังคมเข้าด้วยกัน

การใช้ภาษาเดียวกันเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญของการเป็นชนกลุ่มเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น ชาวอีสาน แม้จะเดินทางเข้ามาในกรุงเทพฯ หรือแม้แต่ไปต่างประเทศ หากได้ยินเสียงพิด เสียงแคน มันก็อดที่จะออกสีกาไม่ได้ มือไม้มันขยับไปโดยอัตโนมัติ หากพวกเขาพูดคุยกันด้วยสำเนียงภาษาอีสานจะได้รสชาติเป็นอย่างดี คนใต้ก็เช่นกันหากพวกเขาได้ยินเสียงคนแหลงใต้กันก็อยากเข้าไปพูดคุยด้วยเพราะรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน และทำให้เขาสามารถเข้าถึงกันมากยิ่งขึ้น โดยมีวัฒนธรรมเป็นตัวเชื่อมประสานพฤติกรรมให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นชนกลุ่มเดียวกัน

แต่อย่างไรก็ตาม ภาษาอาจเป็นจุดศูนย์กลางที่ทำให้เกิดการยึดมั่นถือมั่นอย่างรุนแรงก็เป็นได้ด้วยเหตุนี้ พฤติกรรมทางภาษาจึงต้องให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม กล่าวคือ สิ่งที่เป็นเจ้าของภาษาพูดและทำในสภาพการณ์จำเพาะต่าง ๆ จะถูกนำมาวิเคราะห์และสอนให้กับผู้เรียนภาษาได้เข้าใจ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ

สื่อความหมายกับด้านความเหมาะสมของไวยากรณ์ของภาษา

เพราะฉะนั้นวัฒนธรรมในการสอนภาษาจะจัดภาษาเมื่อใช้ในการอาศัยข้อมูล และวัฒนธรรมมาเสริมทางวัฒนธรรมสืบ

มนุษย์แต่ค่านิยม ตลอดจนกันไปแม้แต่ประเพณีไม่เหมือนกัน อีสานเฉียง รูปแบบไปคนละทาง แม้บริติช แบบอเมริกัน ยกตัวอย่างเช่น คสนทนาข้ามโต๊ะกับคนอื่นในระยตรงกันข้ามกับบอต้องพูดคุยกันกับ

นอกจากคุยกันในขณะรับคุยกันในโต๊ะอาหารกับลูกค้า ในเขตตรงกันข้าม กล่าวเพราะจะทำให้อาหารอาหาร แต่ทุกวันนี้มาใช้มากยิ่งขึ้น

ในเรื่องดีวินัยทางพระพุทธทรงบัญญัติเป็นนต้องศึกษาให้เข้าใ

³ ประสิทธิ์ กาพย์กลอน, การศึกษาภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์, (กรุงเทพฯ, ไทยวัฒนาพานิช, 2523), หน้า 4.

สื่อความหมายกับเจ้าของภาษาได้อย่างถูกต้อง ทั้งในด้านความเหมาะสมทางวัฒนธรรมและในด้านการใช้ไวยากรณ์ของภาษา

เพราะฉะนั้น ครูผู้สอนภาษาจะต้องสอดแทรกวัฒนธรรมในการใช้ภาษาควบคู่กันไปด้วย เพราะในการสอนภาษาจะต้องกล่าวถึงบริบททางวัฒนธรรมของภาษาเมื่อใช้ในการสื่อความหมาย ครูสอนภาษาจึงต้องอาศัยข้อมูล และความเข้าใจจากสาขามานุษยวิทยา-วัฒนธรรมมาเสริมด้วย เพื่อช่วยให้เราได้เข้าใจในบริบททางวัฒนธรรมสืบไป

มนุษย์แต่ละชาติ แต่ละสังคมย่อมมีความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนวัฒนธรรม จารีต ประเพณีแตกต่างกันไป แม้แต่ประเทศเดียวกันในแต่ละถิ่นก็มีวัฒนธรรมไม่เหมือนกัน อีกทั้งวัฒนธรรมของการใช้ภาษาก็มีสำเนียง รูปแบบ ตลอดจนข้อกำหนดในการใช้ภาษาไปคนละทาง แม้แต่ภาษาอังกฤษเองก็ยังมีแบบบริติช แบบอเมริกัน แบบออสเตรเลีย แบบแขก เป็นต้นฯ ยกตัวอย่างเช่น คนแถบละตินอเมริกาส่วนมากไม่ชอบสนทนาข้ามโต๊ะกับฝ่ายตรงกันข้ามและมักจะสนทนากับคนอื่นในระยะใกล้เคียงเพียงแค่ว่า 8 นิ้วเท่านั้น ตรงกันข้ามกับอเมริกันชนจะรู้สึกไม่สบายใจ ถ้าหากต้องพูดคุยกันกับใครก็ตามในรัศมีใกล้กว่า 30 นิ้ว

นอกจากนั้น วัฒนธรรมของฝรั่งจะนิยมพูดคุยกันในขณะรับประทานอาหาร มีอะไรก็จะนำมาพูดคุยกันในโต๊ะอาหาร มีปรากฏให้เห็นคือการนัดทานข้าวกับลูกค้า ในขณะที่สังคมไทยกลับมีจารีตประเพณีตรงกันข้าม กล่าวคือ ห้ามพูดคุยกันในขณะทานข้าว เพราะจะทำให้อาหารติดคอไม่สะดวกในการรับประทานอาหาร แต่ทุกวันนี้เราเริ่มจะรับเอาวัฒนธรรมตะวันตกมาใช้มากยิ่งขึ้น

ในเรื่องดังกล่าว หากมองตามทัศนะหรือธรรมเนียมทางพระพุทธศาสนาก็จะเห็นได้ว่า พระพุทธองค์ทรงบัญญัติเป็นเสขียวัตร ซึ่งเป็นวัตรที่พระภิกษุสงฆ์ต้องศึกษาให้เข้าใจและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ซึ่ง

วัฒนธรรมดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงแนวทางปฏิบัติอย่างสำรวมระมัดระวังตนในการดำเนินชีวิตของพระภิกษุสงฆ์ซึ่งแบ่งออกเป็นหมวดหมู่ต่าง ๆ ได้ 4 หมวดใหญ่ ๆ ได้แก่

1. **สารูป** เป็นหมวดข้อบัญญัติที่ว่าด้วยการแต่งกายให้เหมาะสมแก่สมณสารูปในสถานการณต่าง ๆ ให้สำรวมระมัดระวังในอิริยาบถทั้ง 4

2. **โภชนปฏิสังยุต** เป็นหมวดที่เน้นให้เห็นถึงปฏิปทาว่าด้วยการฉันภัตตาหาร ให้สำรวมระมัดระวังไม่มุ่มมาม ไม่ฉันเสียงดัง ไม่คุยกันในขณะฉันภัตตาหาร เพียงเพื่อเป็นแรงสนับสนุนให้มีกำลังบำเพ็ญธรรมต่อไป และกำหนดให้ทำก่อนข้าวที่ฉันให้กลมกล่อม พอเหมาะ ไม่เล็กเกินไป ไม่ใหญ่เกินไป ฯลฯ

3. **ธัมมเทศนาปฏิสังยุต** เป็นหมวดที่ว่าด้วยข้อกำหนดในการแสดงธรรม เช่น จะแสดงธรรมให้คนที่อาราธนาเท่านั้น มิใช่ว่าอยากเทศน์เมื่อไรก็ได้หรือการเลือกหัวข้อธรรมที่เหมาะสมมาแสดงให้แก่บุคคลที่นำจรรยา (เข้าใจ) ตามได้ อย่าเลือกหัวข้อที่ยากเกินไปหรือง่ายเกินไปให้ดูภูมิหลังของบุคคลที่จะเข้ารับการอบรมว่ามีความรู้ระดับใดเป็นระดับ Elementary หรือ Intermediate หรือ ระดับ Advanced แล้วเลือกหัวข้อธรรมที่จะสอนให้เหมาะสม เป็นต้นฯ

4. **ปกิณณกะ** เป็นหมวดเบ็ดเตล็ดหรือไขว่ช่วยที่รวบรวมบทบัญญัติต่าง ๆ ที่มีนอกเหนือจากที่ได้ระบุไว้ใน 3 หมวดข้างต้น

ดังนั้น หากศึกษาให้ถ่องแท้เราจะเห็นได้ว่า พระพุทธศาสนาคือบ่อเกิด หรือต้นตอแห่งวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมไทยกว่า 90% ล้วนได้รับอิทธิพลมาจากพุทธศาสนา มีรากเหง้ามาจากหลักคำสอนทางพุทธศาสนาทั้งสิ้น วัฒนธรรมในการใช้ภาษาไทย ก็เช่นกันต่างก็ได้รับแบบแผนมาจากภาษาบาลีสันสกฤตทั้งสิ้น กล่าวคือ ภาษาไทยกว่า 60% มี

รากศัพท์มาจากภาษาบาลีสันสกฤตอันเป็นภาษาที่ใช้ในการจารึกหลักธรรมคำสอนของพระพุทธองค์ สังเกตเห็นได้จากชื่อบุคคลต่าง ๆ จะหาคำไทยนั้นยากยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจาก ชื่อคนไทยในปัจจุบันล้วนมีรากเหง้ามาจากภาษาบาลีสันสกฤตทั้งนั้น หลายคนบอกว่าภาษาบาลีสันสกฤตได้หายสาบสูญหรือตายไปแล้ว ความจริงไม่น่าจะใช้คำว่าตายแล้ว น่าจะใช้คำว่า “กลายเป็น” มากกว่า นั่นคือกลายเป็นภาษาไทยบ้าง เขมรบ้าง หรือแม้แต่แทรกซึมอยู่ในภาษาสิงหล เป็นต้น ดังนั้นภาษากับวัฒนธรรมจึงแยกออกจากกันไม่ได้ เพราะภาษาเป็นตัวจารึกวัฒนธรรมแล้วถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น เมื่อปราศจากภาษาวัฒนธรรมดั้งเดิมที่มีมาแต่อดีตก็จะละลายหายไปหมด และอย่าลืมว่า ภาษานั้นเป็นกระเปาะใบใหญ่ที่สามารถรับฝากวัฒนธรรมไว้ได้อย่างไพศาล หากกระเปาะภาษาใบนี้หายไป เราก็แทบจะไม่เหลืออะไรอีกเลย¹ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษากลางที่ใช้ถ่ายทอดวัฒนธรรมของชนทั่วโลก เพราะภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีสถิติประชากรใช้มากที่สุดในโลก ด้วยเหตุนี้ ภาษาอังกฤษจึงเปรียบเสมือนคลังแห่งวัฒนธรรมทางตะวันตกเลยทีเดียวและหลายวัฒนธรรมถูกถ่ายทอดผ่านออกมาทางภาษาอังกฤษ

ตัวอย่างที่สัมผัสได้ในชีวิตประจำวันของเราคือ วัฒนธรรมของการเรียกชื่อแบบฝรั่ง ถ้ายังไม่สนิทกัน และต้องการให้เกียรติกันจะเรียกกันด้วยคำว่า Mr. หรือ Ms. แล้วตามด้วยนามสกุล แต่ถ้าเจ้าของชื่อนั้นต้องการแสดงความเป็นกันเอง ก็จะบอกว่า “Call me Bill (หรือชื่อต้นของตน)” คู่สนทนาจึงจะเปลี่ยนไปเรียกชื่อต้น เพื่อเป็นการลดช่องว่าง การเรียกชื่อของชาวญี่ปุ่น ก็เป็นทำนองเดียวกัน คือชื่อต้นจะสงวนไว้ให้คนใกล้ชิดเรียกเท่านั้น เพราะฉะนั้น ถ้าการเจรจาลงด้วยการใช้ “First name” เรียกขานกันก็แปลว่าการเจรจาลงด้วยความสัมพันธ์ที่ดีสนิทสนมกลมเกลียวกันยิ่งขึ้น เหมือนคนใกล้ชิดกัน

¹ นิธิ เอียวศรีวงศ์, รากของภาษาอังกฤษคือรามเกียรติ์, มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 11 พ.ย. 2542, หน้า 47.

วัฒนธรรมแต่ละถิ่นต่างก็ใช้ศัพท์ในความหมายที่แตกต่างกันออกไป ยกตัวอย่างเช่นคำว่า “จดหมาย” ซึ่งทั้งสองหน้มนั้นไปเรียนต่อที่อเมริกา แล้วบังเอิญพักอยู่ในหอพัก (Dormitory) ห้องเดียวกันแล้วสนทนากันและเข้าใจกันไปคนละความหมาย ได้แก่

American: Has the post arrived yet ?

African : Oh, Yes. It's arrived at 6 am.

American: That's early

African : Yes. It arrives every morning about that time.

American: ??

จากบทสนทนาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าทั้งสองหน้มนสนทนากันอยู่ดี ๆ แต่ทำไมจึงคุยกันด้วยอาการงงเป็นไก่ตาแตกของนาย American (??) สาเหตุสำคัญเป็นเพราะความไม่เข้าใจกันในวัฒนธรรมของกันและกัน กล่าวคือคำว่า “Post” ของชาวอเมริกัน หมายถึง หนังสือพิมพ์ แต่หน้มนอเมริกันเคยเจอแต่คำว่า “Post” แปลว่า จดหมาย ก็เลยงง เข้าใจไม่ตรงกัน เพราะความจริงพวกชาวอเมริกันหากจะพูดถึง จดหมาย เขาจะใช้คำว่า mail แทน

นอกจากนั้น ตัวอย่างของการใช้คำที่มีความหมายต่างกันของ 2 ประเทศ ได้แก่ หน้มนอังกฤษถามสาวชาวออสเตรเลียว่า

British : Oh ! Where and when do you display your work?

Aussies : ??

จะสังเกตเห็นได้ว่า หน้มนสาวชาวออสเตรเลียแสดงอาการไม่พอใจแล้วเดินหนีไปสาเหตุเป็นเพราะไม่เข้าใจในวัฒนธรรมของกันและกัน กล่าวคือ คำว่า your work นั้นเป็นคำแสลงที่หมายถึง “ของสงวน” ของผู้หญิง

วัฒนธรรมเปลี่ยนแปลง

วัฒนธรรมมันย่อมมีการเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมคือใน สิ่งคมที่เป็นวัฒนธรรมก็มีสมัยหนึ่งอินเดียมินท์ที่เพียงและปรานิบัติจะเรียกมาสูงมีสถานภาพโอกาสได้ไปนอกจากนี้แล้วเมื่อสามสี่ปีโดยการกระโดดเป็นภาระของการประกาศเป็นนายกรัฐมนตรีไปในที่สุดไปไปในทางที่สถานภาพจะสามารถที่จะไว้ให้เป็นหลัง

อีกวีโบราณที่ครั้งถึงเป็นเรื่องสัตว์เท่านั้นที่ตั้งนั้น จึงมีจนวันเวลาสามารถพิสูจน์ประเพณีตั้ง

วัฒนธรรม คำบางคำอาจ

วัฒนธรรมในการใช้ภาษาย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย

วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นมา มันย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไม่คงที่ การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม คือภาพสะท้อนการเปลี่ยนแปลงของผู้คนในสังคมที่เป็นผู้สร้างสรรค์วัฒนธรรมนั้น ๆ ขึ้นมา วัฒนธรรมมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับยุคสมัย เช่น สมัยหนึ่งอินเดียไม่ยอมรับให้ผู้หญิงทำงานนอกบ้าน มีหน้าที่เพียงเพื่อเลี้ยงดูบุตร-ธิดา ดูแลรักษาบ้านเรือน และปรนนิบัติสามีเท่านั้น แม้นว่าผู้หญิงอินเดียบางคนจะเรียนมาสูง แต่สุดท้ายสังคมก็ตีกรอบให้พวกหล่อนมีสถานภาพเพียงแค่มแม่บ้านธรรมดาเท่านั้น ไม่มีโอกาสได้ไปทำงานออฟฟิศ เหมือนสมัยปัจจุบัน นอกจากนี้แล้ว ตามวัฒนธรรมของหญิงชาวอินเดียเมื่อสามีเสียชีวิตลงหล่อนจะต้องแสดงความบริสุทธิ์ใจ โดยการกระโดดเข้ากองไฟตามไปด้วย เพียงแค่ไม่อยากเป็นภาระของสังคมต่อไป ซึ่งความเชื่อดังกล่าวได้รับการประกาศแก้ไขในสมัยต่อมา ที่นางอินทรี คานธี เป็นนายกรัฐมนตรีนี้เอง และกฎดังกล่าวจึงได้ถูกลบทิ้งไปในที่สุด ปัจจุบันนี้วัฒนธรรมเหล่านี้ได้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ผู้หญิงมีสิทธิเสรีภาพมากยิ่งขึ้น สถานภาพของผู้หญิงก็เกือบเท่าเทียมกับผู้ชายแล้ว สามารถที่จะทำงานได้ดีไม่แพ้ผู้ชาย หลังจากที่ถูกลดขีดไว้ให้เป็นหลังบ้านมาเป็นระยะเวลายาวนาน

อีกวัฒนธรรมหนึ่ง คือ วัฒนธรรมของชาวจีนโบราณที่ครั้งหนึ่งพวกเขาเชื่อว่า การกำเนิดลูกแฝด ถือเป็นเรื่องผิดปรกติ (เพราะเขาพากันเชื่อว่ามีเพียงสัตว์เท่านั้นที่จะให้กำเนิดลูกคราวละมากกว่าหนึ่งได้) ดังนั้น จึงมีประเพณีฆ่าเด็กทารกที่เป็นแฝดนั้นเสียจนวันเวลาล่วงเลยผ่านไปวิทยาการได้ก้าวหน้าขึ้นสามารถพิสูจน์ให้เห็นว่ามันไม่ได้เป็นไปตามที่พวกเขาเชื่อ ประเพณีดังกล่าวจึงได้ยกเลิกไปในสมัยต่อมา เป็นต้น

วัฒนธรรมในการใช้ภาษาก็เช่นกัน ครั้งหนึ่งคำบางคำอาจมีความหมายเป็นไปในทางที่ดี แต่วัน

เวลาผ่านไปกลับมีความหมายเพี้ยนไม่เป็นไปตามที่ปรากฏในสมัยก่อน ยกตัวอย่างในภาษาไทยเราก็มี เช่น คำว่า "ลงแขก" ในสมัยก่อนมีความหมายดี หมายถึง การช่วยเหลือเกื้อกูลกันเก็บเกี่ยวข้าวในนาของชาวเกษตรกรโดยไม่คิดค่าตอบแทนใด ๆ กล่าวคือคนทั้งหมดบ้านจะยกโขยงมาช่วยกันเก็บเกี่ยวข้าวจากนาของใครคนใดคนหนึ่ง แล้วผู้เป็นเจ้าของนาก็จะตอบแทนน้ำใจของเพื่อนบ้าน โดยการนำเอาสุรอาอาหารมาเลี้ยงดูกันในขณะที่เก็บเกี่ยวอยู่นั้นเพื่อให้บรรยากาศเกิดความสนุกสนาน จึงมีการแต่งเพลงตอบโต้กันบ้างระหว่างผู้หญิงกับผู้ชายหรือหนุ่มสาวก็ถือโอกาสจีบกัน ดังนั้น คำว่า "ลงแขก" ในสมัยก่อนจึงมีความหมายที่ดี แต่พอเข้าสู่สมัยปัจจุบันวัฒนธรรมเหล่านั้นเริ่มเลือนหายไปและความหมายของคำดังกล่าว กลับกลายเป็นความหมายไปอีกแบบ กล่าวคือ มีความหมายถึง การรุมสะกัมผู้หญิงของเหล่าคนพาลทั้งหลาย ดังที่มีปรากฏตามหน้าหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ อยู่เสมอ เช่น "กลุ่มวัยรุ่นเมายาบ้าพากัน ลงแขก สาวโรงงานทอผ้าขณะเดินทางกลับบ้านในซอยเปลี่ยว" เป็นต้น

ในส่วนของภาษาอังกฤษก็มีให้เห็นมากมาย ยกตัวอย่างเช่น คำว่า Revolution (ฝรั่งเศส = coup d'état) ในอดีตมีความหมายว่าการลุกฮือของประชาชน เพื่อทำการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครอง โดยการเปลี่ยนแปลงเพียงแค่ตัวบุคคลเท่านั้น แต่ระบบการเมืองยังคงเหมือนเดิม แต่พอถึงสมัยปัจจุบันกลับมีความหมายว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงระบบหนึ่งไปสู่ระบบหนึ่ง เช่น จากสมบูรณาญาสิทธิราชไปสู่ประชาธิปไตย เป็นการเปลี่ยนจากหน้ามือเป็นหลังมือ ทำการรัฐประหาร ฉีกรัฐธรรมนูญทิ้ง

วัฒนธรรมใช้ภาษาของแต่ละภาษาจะไม่เหมือนกัน ยกตัวอย่างเช่น การเห็นด้วย (OK) ตกกลงกับการไม่เห็นด้วยของคนทั่วไป มักจะแสดงออกโดยการผงกศีรษะ แต่ถ้าส่ายศีรษะแสดงว่าปฏิเสธไม่เห็นด้วย แต่พอไปเจอที่ประเทศอินเดีย วัฒนธรรมการตอบรับของแขกจะมีแนวปฏิบัติตรงกันข้าม กล่าวคือ

หากคนอินเดียเห็นด้วยเขาพูดว่า (TK หรือ Tick) พร้อมกับส่ายหน้าซึ่งมีความหมายว่า Yes แต่ที่ไม่เห็นด้วยเขาจะผงกศีรษะพยักหน้ามีความหมายว่า No ซึ่งมีลักษณะตรงกันข้ามกับคนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมไทยมีนัยตรงกันข้ามกันเลยทีเดียว

อีกอย่างหนึ่งวัฒนธรรมในการใช้รถใช้ถนนในเมืองไทยการกระพริบไฟคือ การขอทางผู้กระพริบไฟต้องการไปก่อน และให้สัญญาณแก่คนอื่นให้ระวังการมาของเขา แต่ในประเทศอังกฤษการกระพริบไฟนั้นให้ความหมายตรงกันข้าม ผู้กระพริบไฟต้องการบอกให้ทางแก่ผู้อื่น เมื่อกระพริบไฟแล้วจะชะลอหรือหยุดให้ผู้อื่นไปก่อน

สุดท้ายคือการถามว่า "Would you mind...?" ซึ่งมีความหมายว่า "รังเกียจไหม?" ถ้าไม่รังเกียจ คืออนุญาตให้เขาทำอะไรก็ต้องตอบว่า "NO" พร้อมกับสั่นหน้า ถ้าพยักหน้าก็แปลว่า รังเกียจ ไม่ให้แน่ เขาก็เลยพูดตอบว่า sorry แล้วก็เดินจากไปในที่สุด

เมื่อวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลง ภาษาก็ย่อมมีการเปลี่ยนแปลง มีการอนุวัติ ถ่ายทอดกันได้ วัฒนธรรมใดไม่มีการแลกเปลี่ยนถ่ายทอดกับวัฒนธรรมอื่น วัฒนธรรมนั้นก็จะเป็นเสมือนดั่งแอ่งน้ำที่ไม่มีการเวียนไหลถ่ายเท ย่อมจะเป็นแอ่งน้ำที่แห้งเหือดไปในที่สุด กลายเป็นวัฒนธรรมที่ตายแล้วภาษาก็เช่นกัน หากไม่มีการสืบทอด อนุวัติกันไปก็จะกลายเป็นภาษาที่ตายแล้ว เพราะไม่มีผู้ใช้อีกต่อไป เพราะฉะนั้น ทรายใดที่ยังมีการสื่อสารกันอยู่ ย่อมมีการปะปนหรือแลกเปลี่ยนผสมผสานกับภาษาอื่น ๆ เป็นธรรมดา มีการยืมกันไปถ่ายกันมา เช่น ในภาษาอังกฤษเป็นตัวอย่าง หลายคนต่างคิดว่าภาษาอังกฤษคือกระเป๋ไปใหญ่ที่ภาษาทั่วโลกต่างหยิบยืม (Borrowing) มาประดับในภาษาของตน แต่ความจริงหาเป็นเช่นนั้นไม่ ภาษาอังกฤษนั้นแหละที่เป็นภาษาจอมยืม หยิบยืมจากภาษาต่าง ๆ ทั่วโลกมาไว้เป็นภาษาของตน ซึ่งพอจะประมวลมาพอสังเขปได้ดังนี้

- กรีก : bishop, church, drama, dynamic, graphic, larynx, philosophy, zone
- ละติน : audio, concept, index, mobile, model, virus, wine, interrogate
- จีน : ginseng, Kung Fu, tea, tycoon, typhoon
- ญี่ปุ่น : bonsai, judo, kamikaze, kimono, samurai, sumo
- ดัตช์ : bamboo, brandy, cookie, cruise, skate, yacht
- ตุรกี : caviar, coffee, tulip, yogurt
- นอร์สโบราณ : reindeer, scale, sister, sky, viking, window
- เปอร์เซีย : bazaar, caravan, lemon, magic, pajamas
- ฝรั่งเศส : boutique, coupon, deluxe, garage, question, iodine, mascot, picnic, protien, souvenir, technique, visa
- เยอรมัน : gene, heroin, ozone, poodle
- โปรตุเกส : cobra, coco, jaguar, mango, pagoda, zebra
- สเปน : bonanza, cargo, cigar, plaza, tornado, vanilla
- สันสกฤต : karma, maharaja, mantra, nirvana, samadhi
- อาหรับ : imam, monsoon, sofa, sultan, tuna
- อิตาลี : casino, lova, macaroni, opera, malaria, piano, pizza, solo, spaghetti

อินเดียแดง

ฮังการี

อินดูลูต

เราจะเห็นได้

ของภาษาโลก แต่จแล้วค่อยปรับเปลี่ยนการสะกดต่างออกไปก็เป็นได้ ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงของภาษาเปลี่ยนแปลงการเปลี่ยนแปลงเพที่แตกต่างไปจากที่เดที่ผิวนอกกลุ่มนอกทางบางคนจะคิดว่าความภาษาวิบัติ แต่อันที่ธรรมชาติที่เกิดกับสพื้นได้ ถ้าผู้ใช้ภาษาภาษาว่าต้องเปลี่ยนของผู้ใช้ภาษาก็จะมีมนุษย์ดำรงชีวิตร่วมมาสู่สังคมได้

สรุป

การเรียนรู้เพื่อให้อ่านหาทันแล้วทัศนคติให้สอดคล้อง

อินเดียนแดง : barbecue, hurricane, potato

ซังการี : coach, vampire

ฮินดูสถานี : bungalow, shampoo, etc.

เราจะเห็นได้ว่า ภาษาอังกฤษมีใช้ศูนย์กลางของภาษาโลก แต่จะมีการหยิบยืมจากภาษาต่าง ๆ แล้วค่อยปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม อาจปรากฏในรูปของการสะกดต่างออกไป หรืออาจเปลี่ยนที่ความหมายเลยก็เป็นได้ ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงมักจะเป็นไปอย่างช้า ๆ ผลของการเปลี่ยนแปลงจะไม่รู้สึกทันที ขณะที่เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น คนส่วนใหญ่ไม่ค่อยยอมรับว่ามี การเปลี่ยนแปลง เพราะยังยึดมั่นกันอยู่ว่าสิ่งใดก็ตามที่แตกต่างไปจากที่เคยปฏิบัติกันมาแล้ว สิ่งนั้นเป็นสิ่ง ที่ผิดนอกกลุ่มนอกทาง ไม่สมควรยึดถือเป็นแบบอย่าง บางคนจะคิดว่าความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ทำให้เกิด ภาววิบัติ แต่อันที่จริงแล้ว ความเปลี่ยนแปลงเป็น ธรรมชาติที่เกิดกับสรรพสิ่งต่าง ๆ ในโลกนี้ ไม่อาจ ผิดได้ ถ้าผู้ใช้ภาษาเข้าใจลักษณะและธรรมชาติของ ภาษาว่าจะต้องเปลี่ยนแปลงไปตามวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ของผู้ใช้ภาษาก็จะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่ช่วยให้ มนุษย์ดำรงชีวิตร่วมกันอย่างปกติสุขและนำความเจริญ มาสู่สังคมได้

สรุป

การเรียนรู้วัฒนธรรมของฝรั่งมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้รู้เท่าทัน แล้วปรับสภาพกาย และใจ บุคลิก ทัศนคติให้สอดคล้อง ถูกต้อง เหมาะสมกับตน แต่

มิใช่การเห่อ บ้าตามแฟชั่นฝรั่ง ลอกเลียนแบบโดย ปราศจากเหตุผล ต้องใคร่ครวญ ปรับเปลี่ยน รวมทั้งผสมผสานกับค่านิยม จารีตประเพณีอันดีงามของ ไทยไปด้วย เป็นการเรียนเพื่อรู้ เข้าใจ แล้วปฏิบัติตน ได้อย่างเหมาะสม แต่บางวัฒนธรรมของฝรั่งเราจะ นำมาใช้กับคนไทยก็ดูไม่เหมาะสม เราควรที่จะผสมผสาน อันไหนเข้ากับกรอบ ธรรมเนียมของเราได้หรือไม่ขัด ต่อประเพณีอันดีงามของไทยเราก็ควรให้การสนับสนุน ถ้าเรารับมาทั้งหมด ทั้ง ๆ ที่ไม่เข้าใจแก่นสารที่แท้จริง ของวัฒนธรรมเหล่านั้น มันก็ไม่เกิดประโยชน์อันใด ยกตัวอย่างเช่น วัฒนธรรมวันวาเลนไทน์ที่เรากำหนด กันว่าเป็นวันแห่งความรัก แต่กลับกลายเป็นวันที่จะ ต้องเสียตัวประจำปีในที่สุด อันนี้ถือว่าเป็นค่านิยมที่ ผิดไม่เข้าใจแก่นแท้ของวันวาเลนไทน์ที่เขาประสงค์ให้ แสดงความรักที่เป็นความจริงใจต่อพ่อแม่ ญาติสนิท มิตรสหายหรือต่อเพื่อนมนุษย์และตัวเอง ไม่ใช่เรื่อง กามารมณ์อย่างเดียว วัฒนธรรมในการใช้ภาษาก็น่า เป็นเช่นเดียวกัน เราควรให้ความสำคัญเพราะหากไม่เข้าใจ เสียแล้ว ก็จะพลอยทำให้เข้าใจคลาดเคลื่อน วัฒนธรรม ของการใช้ภาษานั้น ขอให้เรานำเอาหลักของคำว่า "ควร" หรือ "ไม่ควร" มากกว่าที่จะใช้คำว่า "ถูก" หรือ "ผิด" มาเป็นตัวตัดสิน มันไม่เหมือนหลักไวยากรณ์ที่จะยึด เอาความถูกต้องตามกฎหมายเกณฑ์เป็นสำคัญ แต่ให้เอา ความยืดหยุ่น ตามความเหมาะสมกับสภาวะการณ ์นั้น ๆ มาเป็นสิ่งที่ ยึดเหนี่ยวจะดีกว่า ดังนั้น การเรียนรู้ วัฒนธรรมของการใช้ภาษาจะทำให้เราสื่อสารได้อย่าง มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว รวดเร็ว และเรียบร้อย □

หนังสืออ้างอิง

- ธัญญรัตน์ ปาณะกุล, ภาษาศาสตร์ภาคประวัติเบื้องต้น, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ, 2535.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์, รากของภาษาอังกฤษคือรามเกียรติ์, มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 11 พ.ย. 2542.
- ประสิทธิ์ กาศย์กลอน, การศึกษาภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์, กรุงเทพฯ, ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- พงษ์ศรี แลชะวัฒนะ, ภาลินี ศรีหิรัญ, ภาษาอังกฤษสำหรับครู, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา, 2540.
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, วัฒนธรรมไทยในกระแสวัฒนธรรมโลก, กรุงเทพฯ, วารสารสุโขทัยธรรมราชา ปีที่ 14 ฉบับวันที่ 2 พ.ค.- ส.ค. 2544.
- เสกสรรค์ ประเสริฐกุล, กระบวนการวัฒนธรรมและลัทธิมือพาไป, มติชนรายวัน 23 ก.พ. 2545.
- สมยศ เม่นแย้ม, ครูไทยสอนภาษาอังกฤษ, บริษัทเคล็ดไทยจำกัด, กรุงเทพฯ, 2529.
- อุดม วโรตม์ลิขิตต์, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษา, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ, 2543.
- Jovita T. Corrigan, *Combining Grammar and Fluency in the Classroom*, Chinese University of Hong Kong, 1998.
- Kulaya Sae-ton, *Effects of Role-Play on Students' Confidence in Using English for Communication*, A master's degree thesis, Bangkok, King Mongkut Institute of Technology, 1991.
- Quirk R., S. Greenbaum, G. Leech & J.Svartvik, *A Comprehensive Grammar of the English Language*, Longman, 1985
- Radhey L. Varshney, *An Introductory Textbook Linguistics and Phonetics*, India, 1993.
- T. C. Baruah, *The English Teacher's Handbook*, Sterling Private Limited, India, 1988.

บทคัดย่อ

ในอดีต นวัตกรรมโทรทัศน์ให้บริ
โดยเปรียบกับสื่อตั้ง
สถานีวิทยุโทรทัศน์ใ
ในการเพิ่มความรู้แ
ได้ศึกษาแผนรายภา
ซึ่งปรากฏตามผังราย
ปัจจุบัน ทำให้สถ
แม้ว่ารูปแบบการให้

Abstract

In those d
was a new sourc
Time for news, f
myself and the te
programs has bee
present circumsta
the past : althoug
performing as a

* รองศาสตราจารย์